

Startují digitální technické mapy krajů. Obcím ulehčí plánování i administrativu

Od 1. července letošního roku vznikají obcím nové povinnosti v souvislosti s projektem krajských digitálních technických map (DTM). Města a vesnice musejí v rámci nich povinně aktualizovat data o svém polohopisu a dopravní a technické infrastruktuře (DTI). V tuto chvíli by tak již radnice měly mít jasno, zda svoji editorskou činnost zajistí samy, nebo ji svěří externímu dodavateli. „Nerespektovat zákonnou povinnost se nemusí vyplatit. Odpovědnost za chyby či nejasnosti v projektech pak může jít za obcemi,“ říká ve svém komentáři Drahomíra Zedníčková, výkonná ředitelka společnosti TopGis.

Dle vyhlášky č. 393/2020 Sb. má od 1. července 2024 každá obec povinnost aktualizovat data o své dopravní a technické infrastruktuře do krajských digitálních technických map. V praxi to znamená, že pokud se radnice rozhodne například pro stavbu nebo rekonstrukci chodníku, kanalizace či veřejného osvětlení, je povinna převzít od stavebníka, potažmo zeměměřického inženýra, veškeré detaily o novém stavu polohopisné i výškopisné situace i další informace. Ty následně musí v jednotném výměnném formátu (JVF) vložit do DTM kraje.

Zanedbávat stanovenou zákonnou povinnost se nevyplatí. Nový stavební zákon totiž vlastníkům technické infrastruktury ukládá odpovědnost za škody způsobené nesprávnými nebo neaktuálními daty o jejich infrastruktuře v DTM. Za případné chyby v projektech tak mohou být v dané souvislosti popotahovány obce. Roli editora v projektu DTM mohou města a vesnice zajistit vlastními kapacitami, obvykle však vsázejí na pomoc externích dodavatelů, často stávajících partnerů pro poskytování geoinformačních služeb.

Vlastní mapový portál smysl neztrácí

Samotný projekt nabízí starostům příležitost zlepšit efektivitu plánování územního rozvoje, zjednodušit řešení krizových situací či ulehčit správu majetku a optimalizovat náklady. Veškeré informace o své DTI budou mít navíc jednoduše dostupné na jednom místě. Nabízí se proto otázka, zda se jim nyní ještě vyplatí investovat do vlastních mapových portálů.

V dané souvislosti je nutné si uvědomit, že DTM je celostátní projekt, který slouží zejména k problematice stavebního řízení. Vlastní mapová aplikace nabízí daleko širší možnosti užití na běžné, každodenní činnosti obcí a komfortnější uživatelské rozhraní. Jako ideální varianta se proto jeví provoz vlastního mapového projektu, ze kterého se potřebná data automaticky synchronizují do DTM.

Automatickou synchronizaci umožňuje například aplikace GisOnline.cz. Obce a města mají díky ní k dispozici projekt ušitý na míru svým potřebám. Mapová aplikace GisOnline.cz eviduje veškerá podání (vlození) do systému IS DMVS. Data dopravní a technické infrastruktury jsou zobrazována s aktuální ortofotomapou, územním plánem, pasporty, ale hlavně s katastrem nemovitostí. Některá data dokáže aplikace dokonce zobrazit ve 3D. Součástí mapového projektu mohou být i nástroje pro hlášení závad a komunikaci s občany. Zároveň v rámci jedné služby daná vesnice či město zásluhou modulu DTM jednoduše plní i zákonné povinnosti v souvislosti s DTM.

[gisportal.cz, 26. 6. 2024; Drahomíra Zedníčková]

Konference Brownfieldy 2024 navrhla nová opatření, jak nastartovat účinnou revitalizaci spících lokalit

Šestý ročník konference Brownfieldy, která usiluje o rozvoj nevyužitých loka-

lit v Česku, letos doputoval do Automatických mlýnů v Pardubicích. Výjimečná lokalita, na jejíž transformaci spolupracovalo město, kraj a soukromý investor, se stala kulisou pro řadu inspirativních přednášek a diskusí. Jejich cílem bylo přijít s návrhy na konkrétní opatření, která by zrychlila revitalizaci brownfieldů. Těch je v Česku aktuálně více než 4 400.

Odvaha – inovace – výzva. Tak zněly názvy tematických bloků, které zároveň rezonují s tím, co pro mnohé investory brownfieldy představují. CzechInvest se podílel na realizaci třetího z nich, kde se účastníkům konference prezentovaly městské projekty: areál Perla v Ústí nad Orlicí, obchodní dům Breda v Opavě, obytná čtvrť Dvorce na území bývalých kasáren v Táboře a spolu s nimi projekt Galerie Pernerka v Pardubicích developera Redstone.

„Každý projekt na brownfieldu je zcela jedinečný, proto nelze dát jednu univerzální radu, jak se k této výzvě postavit. Z našich zkušeností vyplývá, že základním předpokladem úspěchu je odvážná vize a postupná, trpělivá příprava projektu a území, což může trvat i několik let. Finanční prostředky se pak v pravou chvíli objeví, ale města na ně musí být dobře připravena,“ vysvětluje Michal Urban, ředitel Divize podnikatelského prostředí na CzechInvestu. Pod jeho vedením se divize mimo jiné zaměřuje na sběr a detailní analýzu dat u brownfieldových lokalit a poskytuje poradenství při jejich revitalizaci. Také velmi úzce spolupracuje s nově vzniklou Státní investiční a rozvojovou společností (SIRS) při přípravě strategických průmyslových zón v Česku.

Nová řešení pro brownfieldy?

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) i Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), které zodpovídají za legislativu týkající se brownfieldů, v poslední době učinily několik kroků, které by měly přispět ke snadnější výstavbě na brownfieldech. Byl schválen nový stavební zákon s cílem urychlit povolovací procesy, a s tím souvisí i úprava vyhlášky, která

má usnadnit výstavbu jako takovou. MMR nyní intenzivně pracuje na reformě územního plánování, které je pro oblast brownfieldů rovněž klíčové.

Ke zlepšení brownfieldové situace v Česku přispělo i MPO. Do přílohy novely zákona o liniových stavbách loni definovalo sadu lokalit, na kterou by se mohly vztahovat rychlejší povolovací procesy. „V lokalitách, které jsme vytypovali a které jsou z devadesáti procent brownfieldové, se bude moci regenerace na průmyslové využití realizovat výrazně rychleji. Dneska jsme v situaci, kdy máme osm ploch, pro které jsou povinné procesy rychlejší a je tam i snadnější vynětí ze zemědělského půdního fondu,“ hodnotí posun v legislativě Petr Očko, ředitel sekce digitalizace a inovací MPO.

Podle odborníků ze soukromého sektoru však dosavadní legislativa a její nejnovější úpravy nestačí. Příslušným resortům proto chtějí předložit sadu konkrétních opatření, která jsou podle nich nutná pro efektivní a udržitelné zastavování brownfieldů.

„Ideálním řešením pro skutečnou změnu na brownfieldech by bylo přijetí specifického zákona, který by rozvoj těchto území koncepčně řešil a umožnil by na nich dynamičtější změny územních plánů včetně mírnějšího uplatnění některých norem či vyhlášek. Dalším dobrým krokem by byla

například výjimka pro brownfieldey z podmínek definovaných v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu, která by umožnila jejich automatické vyjmutí ze zemědělského půdního fondu,“ vyjmenovává návrhy Tomáš Kadeřábek, ředitel Asociace developerů, která konferenci Brownfieldey spoluorganizuje.

Další možností je také zavedení dotací, daňových úlev a dalších finančních pobídek pro projekty revitalizace brownfieldů nebo zavedení povinného ekologického auditu při jejich prodeji, který by zajistil transparentnost a minimalizoval rizika pro kupující. Řada dalších opatření je součástí Komplexní analýzy podpory revitalizace brownfieldů, kterou zpracoval CzechInvest v loňském roce a která je dostupná zde: <https://www.brownfieldey.cz/app/uploads/2023/08/komplexni-analyza-podpory-revitalizace-a-2.pdf>.

Podle dat agentury CzechInvest ke konci roku 2023 se v Česku nachází přes 4 400 brownfieldů, které se rozkládají na ploše přes 14 000 hektarů. Stát od roku 2015 investoval na jejich obnovu více než 11 miliard korun skrze různé dotační tituly. Další miliardy korun byly do brownfieldů investovány skrze soukromý sektor. Vynaložené prostředky jsou důkazem toho, že stát i privátní investoři mají na rozvoji brownfieldů enormní zájem.

[CzechInvest, 10. 6. 2024]

Titul Urbanistický projekt roku 2024 získala proměna ulic Bohumínská a Frýdecká v Ostravě

Ocenění v soutěži Urbanistický projekt roku 2024 si odneslo celkem 10 projektů z 15 přihlášených projektů z České republiky. Cílem soutěže je seznámit nejširší odbornou i laickou veřejnost s důležitostmi územního plánování. Soutěž je vypsaná na podporu realizace kvalitních územních i regulačních plánů, urbanistických studií i koncepčních řešení částí územních celků, měst, obcí i krajiny.

Soutěž vypisuje tradičně Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj, Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Českým svazem stavebních inženýrů a s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu, Agentury pro standardizaci a Národního centra stavebnictví 4.0. Projekty ukazují velmi vysokou úroveň zpracování, velký rozsah, hloubku a široký záběr řešení jednotlivých lokalit. Soutěž tak odráží důležitost a význam kvalitního zpracování studií pro přípravu územních plánů, jejich změn i investičních záměrů.

V klání o křišťálovou cenu roku 2024 se utkaly urbanistické projekty z celkem

Zdroj: archiv Nadace ABF

Urbanistický projekt roku 2024 – proměna ulic Bohumínská, Frýdecká v Ostravě

osmi krajů. Hned sedm významných projektů je z Prahy, dva projekty nás zavedou do Karlovarského kraje, dále se seznámíme s projekty v kraji Libereckém, Jihočeském, Moravskoslezském, Plzeňském, Zlínském a Kraji Vysočina. Aktuálně jsou všechny projekty do konce září 2024 k vidění na výstavě v Galerii Nadace ABF a seznámit se s nimi bude moci veřejnost i na veletrhu FOR ARCH 2024. V průběhu roku je uvidíte i na řadě dalších akcí a místech po celé České republice.

[StavbaWEB, 25. 6. 2024]

Startuje výstavba etapy Smíchov City – Jih, dominantou bude centrála České spořitelny

Výstavba Smíchov City, nejrozsáhlejšího městotvorného projektu v novodobých dějinách Prahy, pokračuje druhou, stěžejní fází. Kromě České spořitelny bude zahrnovat další tři administrativní objekty a hotel. Na tuto etapu naváže výstavba dalšího rezidenčního segmentu, třetí fáze, která propojí Smíchov City – Jih a Sever.

Soukromé investice budou činit 35 miliard korun. Tuto částku navýší téměř 15 miliard z veřejných zdrojů investovaných do souvisejících infrastrukturálních staveb, které budou zahrnovat modernizaci železniční stanice a výstavbu dopravního terminálu včetně velkokapacitního parkovacího domu. Plánovaná je i základní škola. Celková suma tak dosáhne 50 miliard korun. Vznikne zde téměř 400 tisíc m² bytových, administrativních, obchodních a veřejných ploch. Projekt bude dokončen do roku 2032. Pracovat či bydlet by v nové pražské čtvrti mělo zhruba 12 tisíc lidí.

Nový kampus České spořitelny bude tvořený čtyřmi budovami o ploše 75 tisíc m². Mezi nimi povede kilometr dlouhý bulvár spojující smíchovské nádraží a autobusové nádraží Na Knížecí. Celým kampusem bude procházet veřejná pasáž spojená s hlavním bulvárem, kde budou moci obyvatelé využít řadu obchodů, kaváren a také veřejnosti volně přístupnou velkou zaměstnaneckou restauraci. Přímo z pasáže bude vstup do

multifunkčního auditoria s kapacitou 380 návštěvníků, které bude s veřejným prostranstvím před kampusem propojitelné jako přirozené kulturní centrum. Auditorium doplní tzv. španělské schody, tedy venkovní tribuna s vlastním pódium a kapacitou 150 diváků sloužící zároveň jako propojení dvou budov kampusu. Důležitou částí kampusu bude multi-mediální Centrum finančního vzdělávání nejen pro žáky a studenty základních a středních škol, ale také pro seniory.

Provoz kampusu bude díky tepelným čerpadlům a fotovoltaice uhlíkově neutrální. Na střechách budou fungovat včelíny i lesní školka produkující stovky stromových sazenic ročně. Díky využití vlastních studní, rezervoárů na dešťovou vodu a čističek užitkové vody nebude kampus pro provozní účely využívat pitnou vodu z vodovodního řadu. Kampus navrhlo renomované rakouské architektonické studio Baumschlager Eberle Architekten spolu s kanceláří Pavel Hnilička Architects+Planners. O vítězi rozhodla architektonická soutěž za účasti 166 architektonických kanceláří. Interiéry navrhlo nizozemské architektonické studio HofmanDujardin.

Součástí Smíchov City – Jih budou ještě další tři kancelářské budovy. Počítá se též s výstavbou hotelu s unikátním Smíchov Marketem. Ten bude zahrnovat krytou tržnici nabízející čerstvé potraviny – od ovoce a zeleniny přes sýry

a maso až po mořské plody a další delikatesy. Návštěvníci zde najdou centrální bar se širokou nabídkou čepovaných piv a limonád, dále pak supermarket a o víkendy i farmářské trhy. Atraktivitu místa jistě zvýší i na místě plánovaný kulturní program zahrnující různé workshopy, akustická vystoupení umělců či taneční večery.

Na základě návrhu Sekyra Group byly ulice v projektu Smíchov City pojmenovány po významných ženách 20. století. Hlavní tepnou jižní části výstavby Smíchov City bude bulvár s trasami pro pěší i cyklisty pojmenovaný po smíchovské rodačce Madeleine Albrightové. Právě jej poctil svou návštěvou i bývalý americký prezident Bill Clinton při svém nedávném pobytu v Praze. Dva přilehlé parky, jeden s přírodním amfiteátr, nazvaný park Arendtové, a druhý více relaxační, nazvaný park Alice a Anny Masarykových, zajistí kvalitní klidný veřejný prostor. Dále zde jsou ulice socioložky a publicistky Jiřiny Šiklové, mecenášky umění Medy Mládkové či Růženy Vackové, teoretičky umění a jedné z nejstřečnějších českých disidentek.

Současně s pracemi na jižní etapě probíhá příprava pokračování výstavby severní části. Tato třetí fáze výstavby by měla započít na přelomu letošního a příštího roku a sestává ze tří rezidenčních bloků mezi ulicemi Nádražní, třídou Madeleine Albrightové a ulicí Vackové.

Smíchov City – Jih

Zdroj: Sekyra Group

Každý z bloků ve třetí etapě je, obdobně jako v té první, rozčleněn na sekce, které evokují tradiční činžovní domy. Těch je celkem 31 a vznikne v nich okolo 800 bytů, ve kterých by v budoucnu mohlo žít více než dva tisíce lidí. Stejně jako v první etapě budou mít bloky funkční parter s řadou obchodních jednotek. Parkování je zajištěno v podzemních garážích, které jsou situovány pouze pod domy, a nezvětšují tak zastavěnou plochu. Každý z nových městských bloků bude disponovat ozeleněným vnitroblokem.

Čtvrtá, závěrečná etapa Smíchov City bude přiléhat k Radlické ulici. V těchto místech vznikne významný veřejný prostor, jehož součástí bude mimo jiné budova Radlické kulturní sportovny, kterou se společnost Sekyra Group zavázala zachovat. Prostor vytvořila skupina nadšenců z opuštěného drážního skladu jako místo pro setkávání, kulturu a sportovní vyžití. S jeho zprovozněním pomohla i veřejnost v crowdfundingové sbírce na internetu. Jako odkaz na tradiční místa se tato budova stane středobodem budoucího náměstí.

Zahájení projektu Smíchov City předcházela pečlivá patnáctiletá příprava, která zahrnovala řadu předběžných studií, změnu územního plánu, řešení dopravní infrastruktury a především velké mezinárodní architektonické soutěže, které hodnotily nezávislé poroty složené z reprezentantů developera, města, akademiků i praktikujících architektů. V mezinárodních architektonických soutěžích bylo pro návrh prvních tří etap vybráno 21 studií z ČR i ze zahraničí, která se nyní podílejí na projektu. To zaručuje diverzitu celé čtvrti.

Promyšlenou koncepci Smíchov City výjimečně ocenili i přísní komisaři UNESCO, podle nichž nová zástavba nenaruší světové památkové dědictví Prahy. Snahou bylo aplikovat myšlenky přední teoretičky urbanismu Jane Jacobsové. Čtvrť tak byla navržena dle principu města krátkých vzdáleností a funkční diverzity. Modelovými projekty, které developera rovněž inspirovaly, byly takové urbanizace jako například Hudson Yards v New Yorku, Europaviertel na bývalém nákladovém nádraží ve Frankfurtu nad Moha-

nem, Hafn City v Hamburku či Bahnhof City ve Vídni.

Čtvrť Smíchov City nabídne práci, bydlení, služby a veškerou občanskou vybavenost, a to vše v komfortní dostupnosti. Nedílnou součástí bude i příjemný veřejný prostor. Rušný Smíchov získá nová klidná místa vhodná pro piknik i relaxaci. Celkově na Smíchově přibudou více než dva hektary zelených ploch. Aleje stromů jsou navíc koncipovány tak, aby nabídly průhledy na Pražský hrad, zlíčovský kostelík nebo Vyšehrad.

V lokalitě se současně realizují i další projekty. Zásadní proměnou prochází smíchovské nádraží a jeho okolí. Zahájena již byla celková přestavba stanice, díky níž se zvýší nejen kapacitně, ale navíc bude zajištěna i její bezbariérovost. Modernizována budou všechna nástupiště a navíc přibude jedno nové pro vlaky jedoucí po trase „pražského Semmeringu“. Nad kolejemi je v návrhu umístěno autobusové nádraží a nad ním budou instalovány fotovoltaické panely. Projekt pamatuje i na individuální dopravu. Vyrostete zde parkovací dům a počítá se také s parkováním B + R, tedy s prostorem pro jízdní kola.

Cílem přestavby je nejen modernizace samotného nádražního prostoru, ale i vybudování nového přestupního terminálu propojujícího vlaky, metro, tramvaje a autobusy, a to příměstské i dálkové. Na celkových investicích, vyčíslených na 13,5 miliardy korun, se bude podílet Správa železnic a hlavní město Praha. Terminál Smíchov bude prvním skutečně integrovaným nádražím v Praze a stane se unikátním dopravním uzlem. Město již navíc na jižním zhlaví začalo s výstavbou Dvoreckého mostu, který Smíchov propojí s Podolím. Miliardová stavba má být hotová během příštího roku.

Významnou investici v lokalitě plánuje i Praha 5. Součástí projektu Smíchov City bude totiž také základní škola, pro niž společnost Sekyra Group poskytla pozemek. Škola se má nacházet na místě, které je urbanisticky nejvýznamnějším bodem celého projektu Smíchov City. To odpovídá tomu, kde se v tradičně rostlém městě staví veřejné budovy. Škola tedy bude situována na křižování pěší zóny

a parků a napojena na infrastrukturu, ale zároveň nebude v přímém kontaktu s komunikací, která by ohrožovala děti.

[StavbaWEB, 26. 6. 2024]

Praha schválila návrh nových stavebních předpisů. Budou v souladu s novým stavebním zákonem

Rada hl. m. Prahy schválila novou podobu Pražských stavebních předpisů (PSP). Úpravy byly nutné kvůli souladu s novým stavebním zákonem. Pražské stavební předpisy nabyly účinnosti souběžně s novým stavebním zákonem a celostátní vyhláškou o požadavcích na výstavbu (vyhláška č. 146/2024 Sb.), tedy 1. července 2024. Nové městské stavební předpisy zaručí kontinuitu s dřívějším zněním PSP a zároveň se přizpůsobují novému znění stavebního zákona.

„Chceme vytvářet čtvrti jako Vinohrady nebo Dejvice, nikoli pouze sídliště. Praha proto využila svého práva na vlastní stavební předpisy a v roce 2014 přišla se zásadní změnou v jejich pojetí. Tato změna spočívala v návratu k tradičním hodnotám, na nichž byla Praha urbanisticky založena, jako jsou například bloková zástavba, uliční čára nebo tradiční ulice se stromořadím,“ popisuje proces vzniku Pražských stavebních předpisů náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast územního a strategického rozvoje Petr Hlaváček.

Jelikož se účinnost PSP během uplynulých deseti let osvědčila, o své stavební předpisy projevila zájem i ostatní krajská města. Nový systém, který přichází s platností nového stavebního zákona, nyní vygeneroval požadavek na změnu PSP. Do jisté míry se jimi však nechal inspirovat.

„Podstatná část původních Pražských stavebních předpisů je od 1. července 2024 obsažena v samotném stavebním zákoně, jejich další část je pak v celostátní stavební vyhlášce, která platí pro všechny obce v Česku. Brno již vydalo své (Brněnské) stavební předpisy účinné také od 1. července 2024 a Ostrava na nich pracuje. Systém se

mění, kontinuita pro investory, stavebníky i město je však i v novém systému zajištěna. Ukázalo se, že cesta, kterou se Praha v roce 2014 vydala, je správná, naše stavební předpisy přebírá stát a další města. Věříme, že podobně tomu bude například i s metodikou spoluúčasti investorů," doplňuje Hlaváček.

Novela stavebního zákona od 1. července mění podmínky, za kterých se česká města mohou rozvíjet. Zaměřena je ale primárně na malé obce, pro velká města je v mnohém nevyhovující. „Pravomoc pro Prahu v podobě městských stavebních předpisů je pro nás i pro ostatní velká česká města naprosto klíčová," uvádí ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy Ondřej Boháč.

Na návrhu městských stavebních předpisů pracovali společně odborníci z Prahy, Brna a Ostravy, tedy z měst, kterým novela stavebního zákona umožňuje odchýlit se od jednotné vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj.

„Pravomoc se podařilo vyjednat i díky úsilí iniciativy českých měst CityDeal. S kolegy z Brna a Ostravy jsme následně vypracovali společné znění návrhu městských stavebních předpisů, které by v budoucnu mohla převzít i další velká města," dodává Ondřej Boháč.

[IPR, 25. 6. 2024]

Brno získalo své městské stavební předpisy, dokument schválili radní

Na svém jednání dne 29. května 2024 schválila Rada města Brna finální verzi Brněnských stavebních předpisů (BSP). Dokument nabyl účinnosti k 1. červenci 2024 a stal se tak závazným pro všechny stavebníky, projektanty i úřady zapojené do povolovacího procesu. Předpisy zpracované na míru Brnu umožní zohlednit charakter velkého města a stanovit přesnější standardy a požadavky než ty uvedené v celostátních předpisech. Přípravu dokumentu měla na starost Kancelář architekta města Brna (KAM) ve spolupráci s Odborem investičním Magistrátu města Brna.

„Předpisy přinesou Brnu novou záruku kvalitního rozvoje. Vychází vstřícně vzniku městských tříd a významných ulic, kdy předepisují jejich minimální šířku s dostatečným prostorem pro potřeby pěšího pohybu a bezmotorové dopravy. Důraz je v předpisech kladen i na boj proti suchu a povodním, například skrze větší využití modrozelené infrastruktury," uvedla primátorka Markéta Vaňková.

Dokument se zaměřuje také na důležitá témata vztahu výstavby a veřejného prostranství, umístování reklamy a dopravy. „Stavební předpisy zpřesňují požadavky na výstavbu ve městě Brně, a to s důrazem na charakter jak samotné výstavby, tak veřejného prostranství, aby nevznikaly excesy, jež nejsou městotvorné. Jsou řešeny požadavky na umístování staveb pro reklamu a reklamní zařízení. Stanoveny byly počty parkovacích stání automobilů s ohledem na různé struktury zástavby a zóny města. Nově jsou doplněny požadavky na dobře přístupná místa pro odkládání jízdních kol. Cílem je podpora udržitelné dopravy a prostupnost města i volné krajiny," doplnil Petr Bořecký, radní pro územní plánování.

Nově zpracovaná jsou rovněž urbanistická pravidla, která definují typy ulic či vymezují stavební a uliční čáry a určují způsob zástavby stavebních bloků a jejich vztah k veřejným prostranstvím. „Dále se zjednoduší výstavba v dnes těžce zastavitelných prolukách vzhledem ke zmírnění požadavku na proslunění. Především je možné díky BSP navrhnout smysluplnou městskou zástavbu," uzavírá ředitel Kanceláře architekta města Brna Jan Tesárek.

Finální verze BSP je vyvěšena na webu města Brna i ve Sbírci právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Souběžně s nabytím účinnosti předpisů pak bylo zveřejněno také jejich odůvodnění a následně Stavební předpisy pro Brno 2024 v tištěné podobě, které obsahují BSP včetně celostátní vyhlášky v rozsahu platném pro Brno. Ty budou sloužit jako přehledná aplikační příručka pro státní správu, investory i odbornou veřejnost.

Vydání BSP umožňuje nový stavební zákon, který přinesl možnost pořízení

vlastních městských předpisů třem největším městům Česka. Účinnost k 1. červenci tohoto roku byla zároveň stanovena na shodný termín, kdy byl plně aplikován nový stavební zákon a současně začal fungovat Centrální stavební úřad města Brna.

[KAM, 29. 5. 2024]

Pražské ulice a náměstí už 10 let zlepšuje manuál z dílny IPR. Byl přeložen do 3 jazyků a sbírá evropská ocenění

Bezpečný, dostupný a příjemný. Tak by měl vypadat kvalitní veřejný prostor. Pražský Manuál tvorby veřejných prostranství letos v červnu oslavil deset let od svého vzniku a stále sbírá úspěchy. Byl přeložen do několika jazyků včetně korejštiny, inspiroval obdobný manuál v Lisabonu a dostal se do výběru příkladů dobré praxe Living Spaces zřizovaného Evropskou komisí. Praha také díky manuálu hostila na jaře zahraniční experty na veřejný prostor.

Ulice, parky a náměstí tvoří základní součást každého města. Jejich kvalitu ale v Praze po léta nikdo neřešil. Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) se snaží tento přístup změnit a přizpůsobit město více lidem a jejich potřebám. Manuál tvorby veřejných prostranství, první pražská kuchařka kvalitních ulic, parků a náměstí, pomáhá od roku 2014 tomu, aby veřejný prostor kolemjdoucí neodrazoval, ale naopak jim lépe sloužil a lákal je k pobytu. Přináší principy, pravidla, doporučení a kritéria tvorby veřejného prostoru. Reaguje na dlouhodobě neřešené problémy a zabývá se nástroji ke zvyšování kvality veřejných prostranství od celku až po detail.

„O podobě veřejného prostoru by se měla vést neustálá diskuse, doba se mění a každá generace obyvatel města má své požadavky. Mít však kvalitní základ v podobě manuálu je nezbytné. To, že jej Praha před deseti lety vytvořila a obhájila také v evropském kontextu, potvrzuje, že držíme krok s Evropou a někdy se pro ni díky kvalitě našich materiálů stáváme i inspirací. Významným potvrzením úspěchu je také to, že manuál postupně přebírají jako

MANUÁL

tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy

2014/06

Kancelář
veřejného
prostoru

dobrou praxi městské firmy, například Technická správa komunikací, Pražské vodovody a kanalizace, Dopravní podnik či Technologie hlavního města Prahy. Je implementován i v soukromých projektech u prostor, která se předávají městu. Je však třeba říct, že se musíme taky zlepšovat, například v návrhu a realizaci oddělených a bezpečných cyklostezek,“ uvádí Petr Hlaváček, náměstek primátora pro oblast územního a strategického rozvoje.

Viditelné změny ve městě

Manuál veřejných prostranství je závazný pro městské organizace a subjekty, stejně jako pro organizace čerpající finance z rozpočtu Prahy. Město se jím řídí ve všech připravovaných projektech, na úspěšné pražské realizace však můžeme narazit už dnes. V souladu s manuálem bylo revitalizováno třeba Smetanovo nábřeží, dolní část Václavského náměstí nebo okolí Národního muzea.

IPR také rozvíjí myšlenky manuálu pomocí tzv. plug-in dokumentů, ve kterých jsou specifická témata zpracovaná do většího detailu. Jedná se například o umělecká díla ve veřejném prostoru, pražské hřbitovy nebo aktuálně připravované kultivované dopravní značení v městském prostředí.

„Při zpětném pohledu si uvědomuji, že manuál měl nejen klíčový praktický dopad na podobu veřejného prostoru v Praze, ale především se stal zásadním obratem v přístupu ke kvalitě a také k důležitosti veřejného prostoru pro život lidí v celé České

republice. A těší mne, že řada věcí, které se před deseti lety jevíly jako revoluce, nám dnes přijde samozřejmá – to je vlastně ten nejlepší výsledek. Ale zároveň hotovo není, stále je toho hodně ke zlepšování,“ komentuje Pavla Melková, architektka a zakladatelka Kanceláře veřejného prostoru na IPR.

Mezinárodní úspěchy

Pražský manuál tvorby veřejných prostranství inspiruje nejen další česká města, ale také odborníky ze zahraničí. Dokument, který je přeložen do angličtiny, korejštiny a rumunštiny, se letos dostal do výběru příkladů dobré praxe Living Spaces zřizovaného Evropskou komisí.

„Chtěli jsme manuál představit v zahraničí a také si ověřit, jestli uspěje v širším evropském kontextu. Proto jsme se s ním přihlásili do Katalogu Living spaces a máme obrovskou radost, že nás komise vybrala mezi třicet nejlepších příkladů dobré praxe,“ říká Ondřej Boháč, ředitel IPR Praha, a doplňuje: „Druhý úspěch přišel, když jsme byli vybráni mezi dvanáct měst, která mohou hostit odborníky z celé Evropy, a ukázat jim naše město naživo.“

Dvacítka expertů z devíti evropských zemí navštívila během tří dnů Prahu na setkání Eurocities a diskutovala o kvalitě veřejného prostranství. Zásadními tématy byly bezpečnost, přístupnost, rozličné zájmy skupin obyvatel, hledání rovnováhy mezi dnešními potřebami a ochranou kulturního dědictví.

„Při diskusích jsme zjistili, že všechna města řeší podobná témata a sdílejí problémy. Dostali jsme mnoho podnětů, jak věci dělat lépe, ale zároveň i podporu v tom, že jsme na dobré cestě, a i my inspirujeme jiná města. Například Lisabon má také svůj manuál, který se částečně inspiroval naším,“ představuje výsledky setkání Kristina Ullmannová, vedoucí Kanceláře veřejného prostoru IPR.

„Překvapilo mě, kolik věcí už Praha z manuálu za těch deset let skutečně stihla realizovat a aplikovat, jako třeba městský mobiliář. Kvalitní veřejný prostor spočívá v detailech a kontinuální péči o něj, to bychom si určitě měli odnést jako velkou inspiraci i do dalších měst,“ říká jedna z účastnic, hlavní architektka lotyšské Rigy Evelina Ozola. Doplnuje ji urbanista a pedagog na hannoverské univerzitě Thomas Göbel-Groß: „Praha i se svým historickým dědictvím je neuvěřitelně dynamické město. Včera jsme na procházce u žižkovského tunelu viděli nápis Neboj, to je ten nejlepší vzkaz pro celé město a jeho budoucí rozvoj. Neboj se, Praho!“

Manuál tvorby veřejných prostranství je ke stažení na: <https://iprpraha.cz/assets/files/files/b956942fd2d4563de94d-21c8c97679009.pdf>.

[IPR, 25. 7. 2024]

Praha připravuje digitální mapu stavebních prací. Pomůže koordinaci a minimalizuje dopady výluk na dopravu ve městě

Pražští radní přípravou mapové aplikace pověřili Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR). Ten by měl ve spolupráci s dalšími městskými institucemi zkompletovat dostupné informace o plánovaných opravách a výstavbě, které budou mít vliv na dopravní situaci ve městě. Cílem je vytvořit přehledný digitální nástroj, který v hlavním městě umožní efektivněji plánovat stavební práce a dopravní výluky a minimalizovat jejich dopad na kvalitu dopravy.

Provoz v hlavním městě je výrazně ovlivněn stavebními aktivitami, ať jde o novou výstavbu, modernizaci či úpravy stávající dopravní a technické infrastruktury.

tury. Realizátory stavebních prací jsou jak městské instituce, městské části, tak státní nebo privátní subjekty.

„V Praze se aktuálně hodně staví, což je jasný signál, že se město modernizuje a posouvá kupředu. Zatím ale bohužel nikdo nevymyslel, jak rozvíjet město bez uzavírek. Technická správa komunikací sice své plánované uzavírky s městskými částmi pravidelně projednává, ale uzavírky potřebuje ke své práci celá řada dalších investorů, jako jsou třeba plynárny, vodárny nebo soukromí developři. Pro usnadnění koordinace s městskými částmi a ostatními investory připravujeme digitální mapu stavebních prací. Díky ní budou všichni aktéři včas informováni, aby doprava v Praze fungovala co nejlépe,“ uvedl Zdeněk Hříb, náměstek primátora pro oblast dopravy.

V současné době existuje několik dílčích databází, které sledují chystané stavební záměry s vlivem na dopravu ve městě.

Zatím ale chybí společný nástroj, který by sdružoval všechny informace na jednom místě. Nová mapová aplikace pomůže společné koordinaci všech subjektů zejména v delším časovém horizontu, kdy bude možné snáze zkoordinovat například opravu vodovodu s uložením optické sítě, kvůli které by se musel znovu rozkopat chodník po dvou letech.

„Dobrá zpráva je, že se v Praze hodně staví a stavět bude. Připravujeme přehlednou mapovou aplikaci, kde se budou sbíhat informace od všech městských částí a jejich organizací týkající se stavebních uzavírek. Jde o efektivní práci s daty a způsob, jak lépe propojit městská data s cílem koordinovat uzavírkovou činnost a co nejméně zatěžovat provoz novými zásahy. Do budoucna tento systém umožňuje přidat i informace z databáze uzavírek Středočeského kraje,“ říká náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast územního a strategického rozvoje Petr Hlaváček.

„Plánujeme využít sdílené informace ze zmíněných databází a propojit je na našem Geoportálu hl. m. Prahy,“ říká ředitel IPR Ondřej Boháč. Podstatnou částí bude i vytvoření podmínek pro vkládání informací od městských částí, které provádějí stavební či údržbové práce na jimi spravovaných komunikacích nebo povolují zábory ve vlastní kompetenci.

Základem systému sdílení bude vytvoření společného standardu dat o stavebních záměrech, investičních akcích a opravách ve veřejném prostoru i pro městské subjekty. Do budoucna je v plánu spojení s daty o stavebních pracích z geoportálu Středočeského kraje, a to zejména na rozhraní obou krajů, která mají na dopravu v hlavním městě rovněž vliv. Prvními daty by měla být aplikace naplněna už během srpna 2024.

[IPR, 22. 7. 2024]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Nová strategická agenda: evropští ministři hledali cesty k propojení politiky soudržnosti s budoucími prioritami EU

Dne 18. června 2024 se v Lucemburku konalo zasedání Rady pro všeobecné záležitosti (GAC), na kterém ministři a další představitelé politiky soudržnosti členských států diskutovali o propojení priorit této politiky s novou Strategickou agendou EU na období let 2024–2029. Hlavními body jednání bylo zajištění důležité role politiky soudržnosti v dosahování strategických cílů EU a reakce regionů s odlišnými potřebami na budoucí výzvy.

Při politické debatě byla představena společná deklarace jedenácti členských zemí, kterou připravila Česká republika v rámci předsednictví zemí Visegrádu. Podle ní by EU měla nadále zůstat strukturálním nástrojem pro všechny regiony a zároveň podporovat celkovou hospodářskou výkonnost na globální úrovni.

„EU musí upustit od jednotného přístupu a více využívat územně založené a na míru šité přístupy rozvoje regionů. Jednoznačně podporujeme i pokračování podpory uhelných regionů. Kromě toho jsme připraveni zapojit se do debaty o širším využívání finančních nástrojů jakožto nástroje umožňující opětovnou investici vložených prostředků,“ uvedl náměstek ministra pro místní rozvoj Radim Sršeň, který ČR na jednání zastupoval. Připomněl také Karlovarskou deklaraci z června 2023, která nastavuje cestu pro spolupráci zasažených uhelných regionů napříč Evropou.

Rada dále přijala společné závěry k deváté kohezní zprávě, ve které se Evropská komise zabývá bilancí a významem politiky soudržnosti a zdůrazňuje její úlohu jako hlavního investičního nástroje, který umožňuje rozvoj na úrovni nejbližší občanům a podnikům. V rámci další diskuse bylo projednáno užší propojení územního přístupu, investic a reform v rámci politiky soudržnosti v budoucnosti.

V posledních 30 letech byla politika soudržnosti hybnou silou pro udržitelný růst v rámci EU, snižování rozdílů

mezi členskými státy a regiony a posilování jednotného trhu. Její role zůstává, zejména vzhledem k potenciálnímu rozšíření EU, geopolitickému kontextu a rozsahu budoucích výzev, nadále zásadní. Jedním z hlavních úkolů teď pro EU bude plnit strategické cíle a zajistit, aby se transformace účastnily všechny regiony. Vazba mezi prioritami politiky soudržnosti a novou Strategickou agendou EU 2024–2029, která byla přijata na zasedání Evropské rady, je proto klíčová.

[18. 6. 2024]

Vítězem Evropské ceny obnovy vesnice je poprvé česká obec

Obec Kostelní Lhota je vůbec první českou obcí, která zvítězila v mezinárodní soutěži Evropská cena obnovy vesnice 2024. Vedle Kostelní Lhoty zastupovala Česko také Ostrožská Lhota, která si odnáší bronzovou medaili. Mezinárodní porota vybírala vítěze z celkem 21 obcí napříč Evropou. Slavnostní předávání ocenění se uskuteční letos v září v rakouské obci Stadtschlaining, která vyhrála předchozí ročník.

Mezinárodní soutěž Evropská cena obnovy vesnice se koná každé dva roky a za Česko do ní postupují nositelé titulu Vesnice roku za předchozí dva ročníky. Jejím letošním mottem je „chuť do budoucnosti“. „*Přesně tohle motto se odráží v Kostelní Lhotě s přibližně 920 obyvateli. Komunita a spolkový život jsou jádrem obce, která se rozvíjí v souladu s moderními postupy v oblasti ekologie, ochrany přírodních zdrojů, vytváření hodnot, architektury, vzdělávání a sportu. Povodně v roce 2013 a následné sucho v letech 2015–2020 motivovaly obec a její občany k rozvoji udržitelným způsobem. Nové prostory, ať se jedná o budovy či veřejná prostranství, jsou vytvářeny především v již existujících zastavěných plochách, případně se obec snaží držet kompaktní charakter zástavby. Tyto prostory pak splňují vysoké standardy v oblasti ekologie, obnovitelných zdrojů energie nebo retence vody,*“ uvádí komisaři ve svém hodnocení.

Hodnocení se uskutečnilo přímo v obcích, o výsledcích se poté rozhodlo na závěrečném hodnotícím zasedání v Praze. Porota, složená z dvaceti mezinárodních odborníků, zkoumala výchozí podmínky obcí a jejich vývoj. Velký důraz kladli také na strategické plánování, občanskou participaci nebo spolupráci s jinými obcemi a ostatními zainteresovanými subjekty.

Slavnostní předávání ocenění se uskutečnilo 12.–14. září 2024 ve vítězné obci předchozího ročníku. Tou byla rakouská obec Stadtschlaining. Předávání ocenění bude vyvrcholením několikadenní akce plné exkurzí, workshopů a kulturních akcí.

[10. 7. 2024]

Program Dostupné bydlení dostal zelenou. Vláda odsouhlasila sedm miliard korun na investice do nájemního bydlení

Na výstavbu bytového domu, stavební úpravy nebo koupi nového bytu bude možné využít peníze z dotačně-úvěrového programu Dostupné bydlení, který přispěje k řešení současné bytové krize. Od října nabídne Státní fond pod-

pory investic (SFPI) zvýhodněné úvěry pro obce, kraje, jejich organizace a další právnické osoby za 7 miliard korun do poloviny roku 2026. V příštím roce se k němu přidá Národní rozvojová banka se svými nástroji za další 3,5 miliardy korun. Program cílí na dostupné nájemní bydlení pro mladé rodiny, potřebné profese i na tzv. střední třídu obecně a je součástí rozsáhlé reformy Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) Bydlení pro život.

Cílem investičního programu Dostupné bydlení je zvýšit podíl dostupných nájemních bytů, a to jak jejich rekonstrukcí či výstavbou, tak v případě obcí i možností nákupu. Vlivem prudkého růstu cen nemovitostí a snížené dostupnosti úvěrů na bydlení se pro řadu domácností stalo nemožným usilovat o vlastní bydlení, a výrazně proto stoupla poptávka po nájemních bytech. To zvyšuje tlak na ceny i v této oblasti. Veřejnou podporu investic do výstavby dostupných bytů s nižším než tržním nájemným umožnila dubnová notifikace, kterou MMR vyjednalo s Evropskou komisí. „*Díky programu vznikne navíc až 5 000 bytů. V majetku obcí jich je v tuto chvíli minimum. Nové byty pomůžou hlavně mladým rodinám, ale i seniorům a lidem s běžnými příjmy. Obcím také umožní lépe reagovat na výkyvy trhu práce a získávat nebo si udržet pracovníky v některých profesích. Jde především o učitele, zdravotníky, sociální pracovníky, hasiče nebo policisty,*“ doplnil místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Finanční prostředky z programu Dostupné bydlení je možné využít na vybudování nájemních bytů, ať už v nově vzniklých bytových domech, nebo v rekonstruovaných objektech. Program podporuje i možnost pořízení bytů koupí, je-li žadatelem obec, kraj a jimi zřízená právnická osoba, státní příspěvková organizace, registrovaná církev nebo náboženská společnost nebo jimi založená právnická osoba a veřejně prospěšná právnická osoba. „*Výše podpory může dosáhnout až 90 % rozhodných výdajů, dotace může být poskytována pouze v kombinaci s úvěrem,*“ přibližuje podmínky programu ředitel SFPI Daniel Ryšávka. „*Podrobnosti k podmínkám programu jsou k dispozici na stránkách SFPI, který program administruje. Ve všech kra-*

jích také začala působit regionální centra podpory investic do bydlení. Starostkám a starostům nabídnou vhodné modely financování projektů dostupného bydlení a poradí například v právní a technické oblasti,“ doplňuje Daniel Ryšávka. Dostupné nájemní bydlení je speciální kategorií (na rozdíl od vlastnického, družstevního či jiných forem). Poskytované bude vybraným cílovým skupinám za stanovené zastropované nižší než tržní nájemné.

Příprava bytové výstavby v obcích

Česká republika se dlouhodobě potýká s nedostatečnou výstavbou nových, především obecních bytů. Z výsledků loňského průzkumu MMR vyplývá, že jen asi třetina větších obcí u nás měla v posledních osmi letech nějakou zkušenost s vlastní bytovou výstavbou. Se svým bytovým fondem je přitom nespokojeno zhruba 70 % všech obcí.

„*Přípravu výstavby bytů v obcích bohužel často brzdí nebo úplně zastaví nedostatek financí nebo chybějící odborníci. Snažíme se proto tyto bariéry odstranit. Na MMR jsme už podpořili přípravu 72 bytových projektů. Zájem starostů a starostek je ale mnohem větší, uvolnili jsme proto další finance. Využít je mohou na přípravu dokumentace nebo třeba na realizaci architektonické nebo urbanistické soutěže,*“ doplnil místopředseda vlády a ministr Ivan Bartoš. MMR už nabídlo na projektovou přípravu samospráv celkem přes 1,4 miliardy korun z Národního plánu obnovy.

Seznam regionálních center podpory investic do bydlení i s kontakty: www.sfpi.cz/regionalni-centra-podpory-investic-do-bydleni.

Další informace k reformě Bydlení pro život: www.mmr.gov.cz/cs/microsites/bydleni-pro-zivot/uvod.

Podmínky programu Dostupné bydlení: www.sfpi.cz/dostupne-bydleni.

Výsledky šetření Obecní bydlení: <https://mmr.gov.cz/getattachment/c77d-59d1-044d-4403-a596-a5e68cfffac25/Vysledky-setreni-Obecni-bydleni-2023.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>.

[24. 7. 2024]